

STICHTING DE LEVENDE DELTA

NIEUWSBRIEF OKTOBER 2013

Op 26 september 2013 heeft Stichting De Levende Delta onderstaande Zienswijze bij de provincie Zeeland ingediend tegen het "ontwerp-Rijksinpassingsplan, de ontwerp uitvoeringsbesluiten en het MER met betrekking tot de Hedwigepolder".

Het bestuur stelt er prijs op om u hierbij de volledige tekst van haar Zienswijze in de vorm van deze NIEUWSBRIEF toe te sturen.

Secretariaat: Brugstraat 32
4475 AP Wilhelminadorp
Tel.: 0113-211238

E-mail : info@delevendedelta.nl

Internet: www.delevendedelta.nl

KvK Zeeland: 2204589

Rabobank Oosterschelde: 34.60.15.391

Provincie Zeeland
Abdij 6
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Wilhelminadorp, 26-09-2013

Zienswijze op ontwerp-rijksinpassingsplan "Hertogin Hedwigepolder", ingebracht door Stichting De Levende Delta.

Stichting De Levende Delta is eind jaren '90 van de 20e eeuw ontstaan uit onvrede over de opkomende 'mode' om langs de Westerschelde te ontpolderen als natuurcompensatie en/of natuurherstel voor verdere verdiepingen en eerdere inpolderingen in deze zeearm.

De Levende Delta (hierna DLD) heeft zich vanaf het begin ingezet voor een alternatieve aanpak van de problemen, een aanpak die uitgaat van een goede balans tussen natuur, cultuur, economie en milieu in de hele zuidwestelijke delta.

Onze zienswijze op het ontwerp-rijksinpassingsplan spruit voort uit de overtuiging dat het ontpolderen van de Hedwigepolder niet zorgt voor het evenwicht dat ons voor ogen staat, noch een bijdrage levert aan het in het plan genoemde doel: het Schelde-estuarium veiliger, toegankelijker en natuurlijker maken.

Overigens moeten ons twee dingen van het hart. Ten eerste dat het presenteren van een inpassingsplan met duizenden pagina's tekst, waarop binnen zes weken een zienswijze moet worden geformuleerd, welhaast ondoenlijk is en niet getuigt van enig begrip bij de overheid voor de tijd die een betrokken burger of vrijwilligersorganisatie daar voor beschikbaar heeft.

Ten tweede vinden wij het onbegrijpelijk dat de resultaten van de technische studies die de Vlaams Nederlandse Schelde Commissie heeft laten uitvoeren en die volgende maand in een groot aantal rapporten zullen worden gepresenteerd niet in dit rijksinpassingsplan zijn verwerkt. De resultaten zijn al bekend, maar nog niet openbaar. Volgens onze informatie is de kans reëel dat die studies tot bijstelling zouden behoren te leiden.

Dat gezegd zijnde, heeft DLD om te beginnen ernstige twijfel bij het **uitgangspunt** dat het estuarium thans in '*een zeer slechte staat van instandhouding*' verkeert. Vergeleken met een halve eeuw geleden is de waterkwaliteit van de Westerschelde juist sterk verbeterd, met grote gevolgen voor het marine milieu.

In antwoord op schriftelijke vragen van PvdA en SP in de Eerste Kamer (2008) heeft de toenmalige minister van Verkeer & Waterstaat Eurlings al erkend, dat de waterkwaliteit van de Schelde de afgelopen decennia is verbeterd. Dat kan een leek ook zien, want de zeehonden die in de jaren '70 waren verdwenen, liggen er nu weer te zonnen op de platen.

Volgens een persbericht van de Vlaams Nederlandse Schelde Commissie d.d. 18 september 2013 telt de Westerschelde vandaag maar liefst 128 zeehonden (citaat:) 'En het ziet er naar uit dat dat aantal de komende jaren nog zal stijgen.'

Zoals bekend vormen zeehonden een graadmeter voor het marine milieu. De oorzaak van de verbetering is ook aanwijsbaar: er is de laatste decennia veel gedaan aan de zuivering van het afvalwater. In Nederland gaat niets meer ongezuiverd de Westerschelde in en ook België boekt vooruitgang, al is de zuivering daar nog geen 100%.

Hoezeer het water in de Schelde is verbeterd blijkt ook uit het onderzoek dat het Vlaams Natuuronderzoeksbureau medio 2010 publiceerde, want daarin werd geconstateerd dat er weer 73 vissoorten in de Schelde zwommen. Een ongekende weelde, vergeleken met drie decennia eerder.

De stelling dat de Westerschelde de afgelopen decennia ecologisch ernstig achteruit zou zijn geboerd doordat er in de jaren '70 van de vorige eeuw veel schorren zijn ingepolderd (ten bate van de havenuitbreiding van Antwerpen en de aanleg van het Schelde Rijn kanaal), wordt weersproken in het in 1997 verschenen rapport 'Westerschelde – stram of struis' van het RIKZ waarin wordt geconstateerd dat 'waarnemingen bij hogere organismen nauwelijks negatieve ontwikkelingen laten zien.'

Verder vraagt DLD zich af of het wetenschappelijk verantwoord is om de geclaimde achteruitgang van de natuur in de Westerschelde te onderbouwen door te wijzen op de sterke terugloop van sommige vogelsoorten, zoals scholekster en strandplevier. Immers, de Klimaatatlas van Europese Broedvogels (2008) stelt dat deze vogelsoorten in heel West Europa sterk achteruitgaan, maar dat dit het gevolg is van de klimaatverandering.

Samenvattend zijn wij dan ook van mening dat het in de MER onder 2.3 van bijlage 1 gehanteerde uitgangspunt voor de ontpoldering - 'Het estuarium verkeert in een zeer slechte staat van instandhouding'- onhoudbaar is, omdat er meer tekenen zijn die wijzen op verbetering dan op achteruitgang van de zeearm gedurende de laatste twee decennia.

In de **onderbouwing** van het ontwerp-rijksinpassingsplan vindt DLD geen argumenten die ontpoldering van de Hedwigepolder rechtvaardigen. Wij stellen ons op het standpunt dat vanwege het grote economische belang de agrarische cultuurgrond bescherming verdient. Dit houdt vanzelfsprekend in dat er reële en sterke argumenten aanwezig moeten zijn om ontpoldering - zeker van kwalitatief uitstekende landbouwgrond - te rechtvaardigen.

Het door ons ingenomen en uitgedragen standpunt dat agrarisch cultuurgrond meer bescherming verdient, werd eind jaren '90 urgent omdat toen natuurorganisaties volop gelegenheid kregen om (zonder enige eigen financiële inbreng) het voortouw te nemen bij de ontwikkeling van omvangrijke natuurprojecten. Daarbij kon men vrijelijk beschikken over polders, die tot op dat moment in gebruik waren als landbouwgrond.

Ambitieuze plannen werden in die tijd, toen het - naar men meende - minder goed ging in de landbouw, gevoed door de gedachte dat een fors percentage van de agrarische cultuurgrond voor 'betere' doeleinden kon worden gebruikt dan voor voedselproductie. Een van de nieuwe ideële doelstellingen (*land teruggeven aan de zee, omdat de zee daar recht op heeft*), kon daarmee geconcretiseerd worden.

Om het destijds verantwoordelijke Zeeuwse college van GS te belonen voor zijn medewerking aan de geplande verdieping van de Westerschelde heeft men de slogan '*land teruggeven aan de zee, enz.*' vertaald naar het toen lopende programma 'Ruimte voor de rivier', dat het leidend principe werd (ontwerp RIP 1.2.3). Dat de Westerschelde geen rivier is maar een estuarium, waarin de argumenten van Ruimte voor de Rivier amper of helemaal niet spelen, werd daarbij gemakshalve vergeten.

Allerlei argumenten werden vervolgens om dat hoofdmotief 'Ruimte voor de rivier' bedacht om het doel geloofwaardig te maken, te rechtvaardigen en uit te voeren. Verdiepingen van de Westerschelde en de uitbreiding van de Antwerpse haven werden voor dit doel met beide handen aangegrepen. Daarbij is niet geschroomd om wisselende argumenten en referenties naar het verleden te gebruiken en een tot in details uitgewerkte natuurwetgeving te misbruiken.

Toen het convenant tussen het rijk en de provincie Zeeland op 30 januari 2006 werd ondertekend, moest men de 'instandhoudingsdoelen' nog vaststellen (hoofdstuk 2, Convenant, thema Toegankelijkheid, art. 6, punt 1, besluit 2^e).

Pas na de ondertekening heeft men gekozen voor het 'in stand houden' van de situatie waarin de zeearm verkeerde rond 1900. Het kiezen van dat jaartal lijkt willekeurig, maar is het niet. Immers, wanneer men gekozen had voor (bijvoorbeeld) het jaar 1000 als referentie, dan hadden de instandhoudingsdoelen er totaal anders uit moeten zien. Toen bestond de Westerschelde immers nog niet. Ook het kiezen voor het jaar 1500 (toen het Land van Saeftinge nog een poldergebied was en de Westerschelde een smal water), had totaal andere instandhoudingsdoelen opgeleverd. Ontpoldering zou in beide gevallen onlogisch zijn geweest. Het was dus zaak een referentiejaar te kiezen, dat ontpoldering kon rechtvaardigen. Vandaar 1900.

DLD wil er overigens op wijzen dat er omstreeks 1900 in het Verdrongen Land van Saeftinge nog amper schorren waren. Het ontstaan van het enorme schorregebied is geen natuurlijk proces geweest maar het gevolg van menselijk ingrijpen vanaf de jaren '30 van de vorige eeuw (door de aanleg van de Rijksdam en het planten van Engels slijkgras). De huidige omvang van het schorregebied (2800 hectare) werd pas in de jaren '50 van de vorige eeuw bereikt. Dus als dit plan opteert voor méér schorren omdat er sindsdien zoveel verloren zijn gegaan, dan kan het onmogelijk tegelijkertijd 1900 als referentiejaar aanhouden.

De historische feiten leren dat het Land van Saeftinge slechts gedurende enkele decennia in de 20ste eeuw een schorregebied was, maar gedurende vele voorafgaande eeuwen niet. Het is op zijn minst discutabel waarom de zeearm uitgerekend naar die betrekkelijk korte periode uit zijn lange geschiedenis moet worden 'teruggebracht'.

De wens om in de Westerschelde de natuur te 'herstellen' is op zich al een tegenstelling, want 'de natuur', zeker in een dynamisch estuarium is altijd aan het veranderen.

Dat er pogingen moeten worden ondernomen om de tijd terug te draaien naar een eeuw geleden (en vervolgens te 'bevriezen'), is wezensvreemd aan alles wat met 'natuur' te maken heeft en moet welhaast uitlopen op een moderne variant van Sisyfusarbeid. Dat wil tevens zeggen: een kostbaar werkverschaffingsproject waar geen einde aan komt.

Bijlage 1 van het Convenant (Programma van eisen natuurpakket 3 bij e) stelt dat realisering van nieuwe natuur gepaard moet gaan met een functiewijziging van niet-natuur naar natuur. Het sluit derhalve zelfs ontpoldering uit, aangezien 'akkerlandschap' een apart ecosysteem is, en dus natuur, evenals 'graslandschap' of 'heidelandschap', of 'hoog opgeslibd land met een zeer eenzijdige natuur in de vorm van pioniersvegetatie van gras' (Saeftinge). Volgens het ontwerp RIP (1.1) kwam men destijds met een nieuwe formulering. Gesteld wordt dat ter ontwikkeling van estuariene natuur andere functies moeten verdwijnen. De commissie Maljers vond daarom Braakman-Zuid een geschikt alternatief (ontwerp RIP 1.2.3). Spoedig daarna werd echter te kennen gegeven, dat het niet de bedoeling was natuur te vervangen door andere natuur. En weer volgde een willekeurige herformulering van argumenten.

Ook de stelling dat voor het realiseren van 'ruimte voor de rivier', ontpoldering een belangrijke bijdrage levert (ontwerp RIP 1.1) is gestoeld op dit ongefundeerde, nieuwe principe. Het Natura 2000-gebied no. 122 (Westerschelde & Saeftinge) is pas op 23 december 2009 vastgesteld (ontwerp RIP 1.2.1). Uiteraard geeft men daarbij als hoofdprobleem aan: 'gebrek aan ruimte'.

Wat men hiermee bedoelt, blijft onduidelijk. Een rivier heeft altijd 'gebrek aan ruimte' en behoefte om te meanderen. De hoofdstroom zoekt aan de buitenkant van de bocht naar meer ruimte. In het Amazonegebied kan de rivier zijn gang gaan, maar dat geldt vanzelfsprekend niet voor een zeearm als de Westerschelde, die omgeven is door cultuurgrond en door een dichtbevolkt gebied stroomt.

Wanneer men met 'ruimte' het oppervlak aan buitendijks gebied bedoelt, dan is die ruimte sinds de laatste inpolderingen van bijna een halve eeuw geleden niet afgenomen. Het toen ingepolderde land bestond grotendeels uit schorren, die nog maar zelden overstromden en daardoor voor de ruimtebehoefte van de rivier weinig waarde hadden (dit in tegenstelling tot wat wordt beweerd in de OS, 2.2).

Bedijking is noodzakelijk, juist daar waar de rivier aan de buitenkant van de bocht bedreigend wordt voor de bewoners erachter. Tegen die dreiging helpt de ontpoldering van de Hedwige niet (in tegenstelling tot wat wordt beweerd in de OS 2.2). De ontpoldering maakt de aanwezigheid van een grote watermassa juist mogelijk tot dicht onder Antwerpen. Het kan niet anders of dit doet de kracht van de stroom sterk toenemen en is een extra veiligheidsrisico voor de aangrenzende polders.

Om het belang van de ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder te onderstrepen, benadrukt men dat de ontpoldering de ontwikkeling van het buitendijks natuurgebied Groot Saeftinge mogelijk moet maken. De ontwikkeling tot een Groot Saeftinge is echter niet uitvoerbaar vanwege de leidingendam, die het gebied blijvend in tweeën splitst. De dam moet zeer zorgvuldig gestabiliseerd worden, omdat de industrie en de bevolking grote schade zou oplopen bij destabilisering ervan. De verzwaarde dam werkt echter als een strekdam die er voor zal zorgen dat de gebieden aan weerszijden ervan geen eenheid worden.

Zoals bekend is een groot deel van het tegenwoordige Saeftinge zo hoog opgeslibd dat het zelfs bij hoge vloedstanden niet overstroomt. In Art. 6 van de Habitatrictlijn staat echter dat in bijzondere en nauwkeurig omschreven situaties ingegrepen mag worden in natuurgebieden (OS 1.3.1). Dit zgn. voorzorgbeginsel (OS 3.1) acht verlagen een optie voor uitbreiding van estuariene natuur. Al eerder wees DLD op die optie als alternatief voor ontpoldering. De (te) hoog liggende grond van Saeftinge levert bij verlaging ruimschoots de mogelijkheid voor honderden hectares extra estuariene natuur op.

Als veiligheidsargument wordt genoemd dat een Groot Saeftinge dissipatie (afzwakking) van de vloedgolf zou opleveren (OS 3.3.2). Daar kunnen we ons alleen iets bij voorstellen wanneer de overstromingsdreiging wordt veroorzaakt door één enkele vloedgolf, een 'tsunami'. Dat is echter een natuurverschijnsel dat in deze regio niet voorkomt. Een stormvloed in de zuidwestelijke delta is altijd het gevolg van een lang doorstaande storm uit het noordwesten, die het water van de Noordzee urenlang opstuwt in de Westerschelde, waardoor het hele gebied van een Groot Saeftinge onder water zal komen te staan. Met andere woorden: via de ontpoldering van de Hedwige wordt juist een enorme bak met water gecreëerd, die er voor gaat zorgen dat de waterhoogte bij Antwerpen bij stormvloed alleen maar toeneemt.

De opmerking in het Convenant, hoofdstuk 4. Thema natuurlijkheid, artikel 12, punt 3 dat mogelijk extra dijkversterkingen nodig zouden kunnen zijn in verband met toename van de golfbelasting, zegt wat dat betreft genoeg.

Dat uitbreiding van de komberging in het oosten van de Westerschelde helpt tegen overstromingsgevaar (ontwerp RIP 1.2.2) is een drogreden, het tegendeel is het geval. Overigens is het formaat van de Hedwigepolder met 300 hectare sowieso te gering om voor een substantieel verschil in vloedhoogte van de Schelde bij Antwerpen te kunnen zorgen. Datzelfde argument van de geringe oppervlakte geldt voor het vraagstuk van het natuurherstel in de zeearm. In het in 2013 door Hans Schoots gepubliceerde boek *'Stromenland'* zegt bioloog Ies de Vries van Deltares, die zich jarenlang in de problematiek van de Westerschelde heeft verdiept: *'Voor herstel van de Westerschelde kun je gedocumenteerd zeggen dat de ontpoldering van de Hedwige en de effecten daarvan volkomen maar dan ook volkomen verwaarloosbaar zijn.'*

Hij wijst er daarbij (volgens ons terecht) op dat de toekomst van een ontpolderde Hedwige zal zijn dat hij snel hoog opslibt en daardoor zijn - betrekkelijke - toegevoegde waarde voor de estuariene natuur weer even snel zal verliezen.

Deze mening wordt onderstreept door het in september 2013 verschenen rapport van Svasek Hydraulics, dat concludeert dat na ontpoldering de Hedwige veel sneller zal aanslibben dan het Rijk tot nu toe heeft aangenomen.

Afgezien van het feit dat de natuur in de Westerschelde de laatste decennia niet verder achteruit is gegaan, blijft stichting DLD pleiten voor de ontwikkeling van nieuwe estuariene natuur, maar dan buitendijks. Daar zijn ruimschoots mogelijkheden tot natuurontwikkeling. We ondersteunen daarom in feite de natuurdoelstellingen, inclusief de belangrijkste oplossingsrichting naar de ontwikkeling van laaggetijdegebieden (OS 4), onder voorwaarde echter, dat ze buitendijks plaats vinden.

We vinden het dan ook bevreemdend, dat het plan enerzijds duidelijk aangeeft waaraan de basismilieufactoren moeten voldoen voor de ontwikkeling van estuariene natuur, maar vervolgens tot zo'n slechte keuze komt door te kiezen voor de ontpoldering van de Hedwigepolder.

De uiterst kostbare en kapitaalvernietigende manier van de voorgestelde natuurontwikkeling, is gestoeld op de hoogmoedige visie dat natuur kan worden gemaakt zonder gebruik te maken van de natuurlijke dynamiek van de Westerschelde zelf. Alsof men natuur zou kunnen verplaatsen, zoals men geld kan overboeken. Dat is geheel in tegenstelling met wat eerst beweerd wordt over de belangrijkste condities voor de ontwikkeling van estuariene natuur.

Nogmaals: stichting DLD vindt de ontwikkeling van (nieuwe) natuur belangrijk. Het besluit-MER/plan-MER laat in 627 bladzijden zien hoe minutieus men aan het tellen en meten is geslagen. Om al die soorten organismen van dienst te zijn, kunnen we niet meer doen dan zorgen voor een goede basis voor een geschikte voedselketen. De organismen komen dan vanzelf.

Echter: door de ontpoldering worden de grotere roofvogels uit de Hedwigepolder gedwongen te verkassen. Onduidelijk is waar zij heen zullen gaan. De territoria en de jachtgebieden van deze vogels zijn over heel Zeeuws Vlaanderen reeds bezet. Daar kunnen zij niet terecht. Daarom zijn ze in de Hedwige niet te missen. Het gaat niet over grote aantallen, maar zij vormen wel de top van de voedselketen en controleren uitgestrekte gebieden. De grote predatoren hebben zelf geen natuurlijke vijanden en kunnen volstaan met een traag voortplantingstempo. De grote aantallen dieren met een hoog voortplantingstempo onder aan de keten kunnen plotseling bij gebrek aan natuurlijke vijand voor een plaag zorgen.

Met name de buizerds leven bij voorkeur in een gebied met wisselend terrein. Ze hebben land met hoge bomen nodig om te nestelen en daarnaast een groot, ruim jachtgebied. Ondanks het verwilderde Saeftinge (een uitstekend leefgebied voor knaagdieren, zoals muizen, ratten en konijnen), wordt de omvang van deze populaties redelijk in toom gehouden.

Deze roofvogels zijn onmisbaar voor de opbouw van een goede voedselpiramide in het nieuw aangelegde ecosysteem. Nu de Prosperpolder ontpolderd is, is het extra noodzakelijk om de grotere roofvogels in de buurt te houden om plagen te voorkomen. Deze dieren stellen hoge eisen aan hun broedmogelijkheden. De niet ontpolderde Hedwigepolder is reeds nu daarom als woongebied van grotere roofvogels een onmisbare schakel in het 'Groot Saeftinge'. Daarbij is het veelzeggend dat reeds afgelopen zomer zich in de aangrenzende Vlaamse polders een grote muggenplaag heeft voorgedaan, die voor ernstige allergische reacties onder de bevolking heeft gezorgd. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we met de ontpoldering de kans op malaria (de beruchte 'Zeeuwse koorts', die tot in de 19e eeuw huishielden in deze provincie) als een Paard van Troje weer binnenhalen.

Om aan te tonen dat ontpoldering niet nodig is voor natuurontwikkeling, zijn in de voorbije jaren volop alternatieve oplossingen aangedragen, o.a. door DLD, Waterschap Scheldestromen en Deltares. Ze hebben helaas geen eerlijke kans gekregen.

Karakteristiek voor de manier waarop door de overheid met de alternatieven is omgegaan, vinden wij onze ontmoeting met de toenmalige commissie Nijpels, die in opdracht van de regering naar alternatieven voor ontpoldering moest zoeken. We werden uitgenodigd en kregen bij het handen schudden de mededeling dat men alles al wist en geen uitleg meer behoefde. We konden zo weer vertrekken. De conclusies stonden kennelijk reeds vast, nog vóór er een zinvolle afweging kon plaats hebben.

Zoals bekend heeft de commissie Nijpels in strijd met haar opdracht geen enkel alternatief voor ontpoldering gepresenteerd, doch slechts varianten van (andere) ontpolderingen, plus opnieuw de Hedwigepolder. Haar adviezen, ontleend aan het in dit verband nietszeggende argument 'ruimte voor de rivier', zijn desalniettemin door u gekozen als het uitgangspunt voor dit rijksinpassingsplan (RIP 4.2)

Wij zijn nog steeds van mening dat de - buitendijkse - alternatieven voor ontpoldering een eerlijke kans verdienen. Temeer omdat er belangrijke bijkomende voordelen zijn van het verspreid ontwikkelen van laag dynamisch slib in de Westerschelde als basis voor nieuwe natuur. Niet alleen kunnen omvang en tempo aangepast worden aan de beschikbare financiële middelen, maar ook kan gezien worden waar de ontwikkeling van natuur het beste aanslaat. Een derde voordeel is dat het serieuze risico van verzilting van aan de Hedwige grenzende polders voorkomen wordt. Wij hebben ernstige twijfels aan de effectiviteit van de in het plan genoemde oplossing van een kwelsloot. De ontgraving van de Hedwigepolder zal er voor zorgen dat het zwaardere zoute water via het grondwater en een zettingsgevoelige bodem snel onder de dijk doordringt en tot ver in de polders het grondwater verzilt.

Onze stichting is er beducht voor dat als gevolg van de nu dreigende zinloze en kostbare ingreep in de Hedwigepolder, in de toekomst de motivatie bij de overheden zal ontbreken om de echte kansen voor natuurontwikkeling in de Westerschelde te benutten. Tot nu toe heeft het tijdens jaren van frustratie aan een voortvarende aanpak van natuurontwikkeling volledig ontbroken.

Dat laatste wordt mede veroorzaakt door het feit dat in Zeeland door natuurorganisaties prioriteit gegeven wordt aan het onttrekken van agrarisch cultuurland boven de ontwikkeling van natuur. Dat bleek recent (PZC 26 juli 2013) nog uit de hardnekkigheid waarmee men naast de Hedwigepolder, ook de Van Hattumpolder, de Everingenpolder en de Zuidpolder blijft claimen (PZC, 26 juli 2013).

De messen worden kennelijk al weer geslepen voor het volgende gevecht om een Zeeuwse polder te vernietigen.

De opmerking van staatssecretaris Dijksma tijdens haar bezoek aan Nieuw Namen (11 maart 2013) dat de ontpoldering meerdere doelen dient, zegt ons dat meerdere maatschappelijke organisaties bevredigd moeten worden om van 'het gezeur' en dreigende procedures af te komen. Ook de politiek hanteert dus oneigenlijke argumenten voor ontpoldering. Wij zijn van mening dat financieel gewin voor de provincie geen argument mag zijn om ontpoldering te omarmen.

Serieuze doorslaggevende argumenten voor ontpoldering ontbreken. Bovendien ontbreekt voor de ontpoldering het noodzakelijke draagvlak onder de bevolking. Aan criterium 20, genoemd in OS 4 wordt in ieder geval niet voldaan.

De keuze om de Hedwigepolder te ontpolderen is gebaseerd op ideologische ideeën van partijen en niet op praktisch inzicht in de haalbaarheid en wenselijkheid van de ontwikkeling van estuariene natuur in de zeearm zelf. Het ontbreken van steekhoudende argumenten maakt het besluit tot ontpoldering van de Hedwigepolder in onze ogen onrechtmatig.

Stichting DLD blijft derhalve tegenstander van ontpoldering en verwerpt daarmee ook het ontwerp-rijksinpassingsplan.

Bestuur Stichting De Levende Delta

Namens deze,

J.J. Geleijnse - voorzitter

J.F.J. Franken - secretaris

Gebruikte afkortingen

DLD - Stichting De Levende Delta
o-IP - Ontwerp-inpassingsplan
RIP - rijksinpassingsplan
OS - Ontwikkelingschets 2010
Schelde-estuarium